

Eich cyf/Your ref P-06-1303
Ein cyf/Our ref JMSS/01015/22

Jack Sargeant AS
Cadeirydd y Pwyllgor Deisebau

13 Hydref 2022

Annwyl Jack,

Diolch am eich llythyr ar 12 Medi ynglŷn â Deiseb P-06-1303 - Creu, ariannu a chynnal digon o leoedd meithrin a gofal plant fforddiadwy i bob rhiant sy'n gweithio. Bwriad y model cymysg o ddarpariaeth gofal plant yng Nghymru yw sicrhau bod dewis a hyblygrwydd ar gael i rieni o ran y math o ofal y maent yn ei ddefnyddio ar gyfer eu plant. Rwy'n croesawu'r cyfle i nodi'r camau gweithredu rydym eisoes yn eu cymryd mewn cysylltiad â hyn.

Rydym yn cydnabod bod mynediad at ofal plant fforddiadwy a hyblyg yn cael ei nodi'n aml gan rieni, yn enwedig mamau, fel un o'r prif rwystrau sy'n eu hatal rhag gweithio, neu gamu ymlaen yn eu gyrfaedd. Mae Cynnig Gofal Plant Cymru yn darparu hyd at 30 awr o addysg gynnar a gofal plant a ariennir gan y Llywodraeth i blant tair a phedair oed am 48 wythnos y flwyddyn, i helpu teuluoedd gyda'r costau hyn. Mae'r cynllun, a sefydlwyd yn y man cyntaf i gefnogi rhieni sy'n gweithio, yn mynd o nerth i nerth, gyda mwy o deuluoedd yn elwa ar y Cynnig bob blwyddyn.

O fis Medi eleni, ac yn unol â'n Rhaglen Lywodraethu, rydym wedi ehangu mynediad at elfen gofal plant y Cynnig i rieni sydd mewn addysg a hyfforddiant yn ogystal â rhieni cymwys sy'n gweithio. Mae mynediad at elfen addysg gynnar y Cynnig yn gyffredinol, ac mae gwerthusiad annibynnol o'r Cynnig yn canfod yn gyson fod rhieni'n credu ei fod yn eu helpu nhw a'u teuluoedd. Yn ôl y gwerthusiad diweddaraf, roedd 73% o rieni yn teimlo ei fod wedi ei gwneud hi'n haws iddyn nhw weithio a 46% yn teimlo ei fod wedi cynyddu eu hincwm gwario. Mae'r rhan olaf yma'n arbennig o bwysig yn yr hinsawdd sydd ohoni, a dyna pam fy mod i mor falch ein bod wedi gallu ymestyn y Cynnig i rieni mewn addysg a hyfforddiant.

Wrth gwrs, dim ond un rhaglen o gefnogaeth i rieni yw'r Cynnig Gofal Plant. Rwyf newydd gyhoeddi [buddsoddiad ychwanegol o £100 miliwn](#) yn y sector gofal plant fydd yn helpu i ddarparu cyfleusterau eithriadol i blant ledled Cymru, yn ogystal â chefnogi effeithiau cadarnhaol, hirdymor ar fywydau plant a theuluoedd drwy'r rhaglen Dechrau'n Deg. Mae hyn yn rhan o'r ymrwymiad i ehangu darpariaeth y blynyddoedd cynnar i gynnwys pob

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1SN

Gohebiaeth.Julie.Morgan@llyw.cymru
Correspondence.Julie.Morgan@gov.wales

Rydym yn croesawu gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

plentyn dwyflwydd oed, fel y nodwyd yn ein Rhaglen Lywodraethu wedi'i diweddarau a'r Cytundeb Cydweithio.

Rhaglen ddatblygiadol yw Dechrau'n Deg sy'n anelu at gefnogi plant 0-4 oed yn rhai o'n cymunedau mwyaf difreintiedig. Mae'n cynnwys pedair elfen sydd, wrth eu cymhwysu gyda'i gilydd, yn cefnogi datblygiad plant ar draws eu blynyddoedd cynnar ac yn sicrhau eu bod yn cyrraedd cerrig milltir allweddol, gan eu galluogi i gyflawni eu potensial. Mae hyn yn cynnwys 12.5 awr o ofal plant am ddim i blant rhwng 2 a 3 oed. O fis Medi eleni ymlaen rydym wedi ehangu darpariaeth pedair elfen Dechrau'n Deg, gan sicrhau y bydd hyd at 2,500 o blant ychwanegol ledled Cymru yn elwa ar y rhaglen. Cadarnhaodd fy nghyhoeddiad diweddar y byddwn o fis Ebrill 2023 ymlaen yn ehangu elfen gofal plant Dechrau'n Deg ymhellach, gan sicrhau bod dros 3,000 yn rhagor o deuluoedd yn gallu cael gafael ar gymorth gyda gofal plant.

Rydym hefyd yn cydnabod bod gwyliau'r haf yn gallu bod yn gyfnod arbennig o heriol i rai teuluoedd. Roeddwn felly'n falch o adeiladu ar lwyddiant yr Haf o Hwyl yn 2021 gyda £7 miliwn ychwanegol yr haf hwn i ariannu gweithgareddau rhad ac am ddim i gefnogi ein pobl ifanc a helpu teuluoedd ledled Cymru gyda chostau byw cynyddol dros fisoedd yr haf. Roedd Haf o Hwyl 2022 yn eistedd ochr yn ochr â rhaglenni fel y cynllun Gwaith Chwarae, sy'n cefnogi mynediad at gyfleoedd chwarae ledled Cymru, a'r Rhaglen Gwella Gwyliau'r Haf a ariannwyd gan Weinidog y Gymraeg ac Addysg.

Ein nod yw cynyddu mynediad at ddarpariaeth Addysg a Gofal Plentynod Cynnar yng Nghymru dros y 10 mlynedd nesaf, er mwyn sicrhau y gall mwy o blant a theuluoedd elwa ar fynediad at ddarpariaeth a ariennir cyn oedran ysgol statudol. Fodd bynnag, rydym yn ymwybodol o'r angen i gefnogi'r sector a'i ddatblygu er mwyn gallu gwneud hyn, a dyna pam fy mod wedi cynnwys cyhoeddiadau am gyllid cyfalaf ychwanegol yn fy natganiadau diweddar.

Mae Ms Byrne hefyd yn nodi yn nodiadau cefndir y ddeiseb y dylai Llywodraeth Cymru "ystyried lleoli meithrinfeydd a lleoliadau gofal plant ar dir ysgolion." Roedd hwn yn nodwedd allweddol o'n cyllid cyfalaf blaenorol ar gyfer gwasanaethau gofal plant a bydd yn parhau wrth symud ymlaen.

Mae'r Rhaglen Lywodraethu yn cynnwys ymrwymiad i "fuddsoddi yn amgylchedd dysgu ysgolion cymunedol, cydleoli gwasanaethau allweddol, a sicrhau ymgysylltiad cryfach â rhieni a gofawyr y tu allan i oriau traddodiadol".

Mae gwneud defnydd effeithiol o gyfleusterau addysgol i blant a'r gymuned leol wastad wedi bod yn nod allweddol sy'n ategu buddsoddiad mewn addysg drwy'r Rhaglen Cymunedau Dysgu Cynaliadwy.

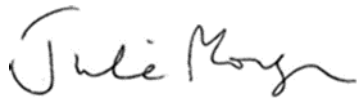
Cyflwynwyd Cynllun Peilot Canolfannau Cymunedol gwerth £15 miliwn yn 2019-20. Darparodd y cynllun, a reolir drwy'r Rhaglen, gyllid cyfalaf i 21 o gynlluniau peilot. Hyd yma, mae 11 ohonynt wedi'u cwblhau, mae 4 yn cael eu hadeiladu a disgwylir i'r gwaith o adeiladu 6 arall ddechrau. Dyrannwyd yr arian ar sail tair thema; ehangu ymgysylltiad teuluol a chymunedol; ymestyn y defnydd o asedau ffisegol at ddefnydd y gymuned; a chydleoli gwasanaethau i ffurfio canolfannau cymunedol.

Un o'r ddau amcan buddsoddi ar gyfer ail don fuddsoddi'r Rhaglen, gwerth £2.3 biliwn, yw gwneud y defnydd gorau o seilwaith ac adnoddau er mwyn darparu gwasanaethau cyhoeddus i'n cymunedau erbyn 2024. Mae hyn yn cynnwys hyblygrwydd asedau er mwyn gwneud y mwyaf o'r gofod a'r cyfleusterau sydd ar gael i'n cymunedau; defnyddio eu cyfleusterau i ehangu ymgysylltiad teuluol a chymunedol a chydleoli gwasanaethau i ffurfio canolfannau cymunedol. Mae'n proses graffu ar achosion busnes yn sicrhau cysylltiad agos

â dyheadau ehangach Llywodraeth Cymru o ran cymunedau a mwy o fuddsoddiad mewn cyfleusterau aml-ddefnydd, sy'n cynnig lle i ddarpariaeth Dechrau'n Deg ac Addysg a Gofal Plentyndod Cynnar, gydag opsiynau i gynnal gweithgareddau ar ôl ysgol hefyd.

Yn olaf, hoffwn hefyd dynnu eich sylw at waith y Pwyllgor Cydraddoldeb a Chyfiawnder Cymdeithasol ar [Gwarchod y dyfodol – y rhwystrau gofal plant sy'n wynebu rhieni sy'n gweithio](#) ac [ymateb](#) Llywodraeth Cymru sy'n ymdrin â llawer o faterion tebyg.

Yn gywir

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Julie Morgan'.

Julie Morgan AS/MS

Y Dirprwy Weinidog Gwasanaethau Cymdeithasol
Deputy Minister for Social Services